

Проект

Жамауатны акылы, жарсыуларын да тергеп

3 февралда «Единая Россия» Кыял Думагъа «халкъ бюджетни» юсюнден законни проектин бергенди. Анда уа инсанлагъа жер-жерди бюджетни ахасын къаллай жумушлагъа къоратаргъа кереклисини юсюнден оную чыгарырга эркинлик бериледи.

Аны юсюнден партияни Генеральный секретари Андрей Турчак айткъанды. Аны акылына кере, регионлада быллай иш кесини хайырлыгын кертюзгенди: адамла жашаган элдеринде, шахарларнда къаллай торле-нуле керек болгъандарын кимден да уста биледиле.

Андрей Турчак партигъа

жумушланы тамамлауу чеклеринде къуралганды», - деп билдиргенди Турчак.

«Единая Россия» фракциясыны башчысы биринчи орунбасары, Кыял Думаны къоркъузулузукъ эм коррупциягъа къажуа комитетини келечиле **Адалый Шагаошев** бу башламчылыкъ къыялны инсанларны бюджетни къурауыгъа къатъашдырырга бурулганын чертгенди.

«Ол тоздю, жетишмеген затланы, кемчиликлен, шахарлада, элде жашауу ийгендирирге не зат керек болганын анда жашагандыны ити ким биледи? Къабарты-Малкъарны юсюнден айткъанды.

Владиле ПЕЧОНОВ, «Единая Россия» партианы КъМР-де регион бөлүмюню пресс-секретары.

ОНОУЛАШЫУ

Хар нени да хыйсаплагандыла

Кеп болмай Чегемде районну администрациясыны башчысы орунбасары Жанкишланы Жагъафар бардырып, Улуу Хорламны 75- жыллыгын белгилеуе бла байламлы иши комитетни кенгеси болганды, деп билдириледи муниципалитетни администрациясыны пресс-службасындан.

Жыйылуыгъа къатышканы 9 Майны байрамына жораланып районда къаллай акцияла, тапландыруу, къурулуш ишле бардырыллыкларыны планы бла шагъырылганды. Ол санда эсгертилени, обелисклене, мемориал комплекслени тапландыруу, сый ташлада солдатланы тукуму атларын жагъартуу, аскерчиле асылганын жерлени тап

халгъа келтирирге да тийишли эс бурулуурга кереклиси айтылганды. Быллай магъаланы ишлеге къатышхана транспорт бла жалчытылыртыгъа эм медицина болушукъ да табарга тийишлидле.

ПРОФЕССИОНАЛЛА

Аны сынаууна жер-жерледе устазланы да сейирлерини уллуугу

Отуз алты жылны бир иште, бир мектепте. Алай бир заманы ичинде Жангунлананы Ахматны къызы Лариса къаллай бир жаш адамны жашауу кенг жолуна ашырганды. Аланы санын эседе туухан кыйынды. Устаз а бирин да унутмады, жашауда, иште да къаллайлыкларыни соруп биледи.

Аланы юсюнден халпарын башласа, «мени сабийлерим» деп сөлвешеди. Бусагъатда аны сохталарыны кебюсю бирер усталыкъ алып, бет жарыкълы урунадыла, кеслери да ата-анала болгандыла. Алай кыйда болсала да, усталарыны унутмадыла.

Лариса, КъМКУ-ну тыш къыяллы тилле бөлүмюню бошاپ, туугъан эли Хасанида 16-чы номерли мектепте ишлеге келеди. Аны окуткан устаза не заманда да тизгинли, сабий акылы, субай саны къызгъа жарыкъ тобегенди, къолпарындан келечинча болушукъ да этгенди. Ол аз-аздан сынауу жыйышдыра, бийик категориялы педагог деген ата тийиш болады, школда немис тилден окуткъандан къуралган методика бөлүмге башчылыкъ этеди.

Сабийлени окутууда, аланы аруу Куйлыны Къызыны назарында керештирирге амал бла ишлейди. Окуурга керексиз деп, къаты болуп коршорейди, хар бала да анга итири мадарада этеди, ол мурад бла спектакльге окуна салады. Окуу жылы ичинде бир неча кере ачыкъ дерсе береди, сабийле бла бирге Куйлыны Къызыны назарында немис тилге кычореди. Ол иште устазга коллегалары Моттайланы Жаннет бла Башийланы Олза да тил биликлик этгенлерин айтып, аллага жорек ыразылыгын билдиреди.

Бир жол а устаз: «Малкъар халкыны деген-төгерини сиз къаллай билесиз?» деген темагъа дерсин немис тилде бардырганды. Анда келинни юйге кийири адетини орус не малкъар тилден сөз да къошмай кертюзгенди. Мектепте бардырылган семинар - кенешлеге уа КъМКУ-ну усталыклары эсгерген институтну келечилери да тири къатышдыла. Дагъыда белгиле айтырча бир шарт: устаз къурап, немис тилден кружок ишлейди. Ары жореген къызла бла жашла орусчадан жомакъланы кычоруй, кеслери окла къурап, кичи классланы окуучуларына кертюзедиле. Интернетни хайырланып, Германияда тенгилери бла да байламлыкъ жорютедиле.

Ларисанын баш ише да устазды. «Ала эки сабий эсгергенди. Къыз, анысача, тыш къыяллы тилден билим алганды. Аны бла бирге КъМКУ-ну юридикалыкъ факультетинде заочно окуганды. Жашлары юрист усталыкны сайлаганды.

ХОПАЛНЫ Марзият, Суратны автор алганды.

Къурулуш

Ёсюм сезерчады

Былтыр Къабарты-Малкъарда 474,1 минг квадрат метр чакълы бирни туухан жашау журт ишленгенди. Ол бурунку жылдан эсе 8,8 процентте аспамды, деп билдириледи Шимал-Кавказстатдан. Ол санда энчи иеле арбазада 324 минг квадрат метр тенги юк сюегенди. Болсала ол аны алпанда жылда 5,8 процентте азды.

Сауай айтады, республикада къурулуш бөлүмде 4,2 процент ёсюм эсленди. Аха жаны бла алып айткъанда, аны багысы 22,9 миллиард сомду.

Башламчылыкъ

Яникойда төгерек-башны тазалагандыла

Озгъан солуу кюнде Яникойну жаш телюсю, изеуге чыгып, элдерин кир-кипчинден тазалагандыла, деп билдиреди «Эко-Нальчик» организацияны таматасы Хазиз Хавачев.

«Эли төгергинде, анда-мында пластик ашала эм башха кир-кипчин атылып тургъанларын керек тургъанбыз. Чууакъ кючлени керексизге оздурмай, бир хайыр келтирсеки игди деген акъыл бла, аланы жыйып, жарашдырып пунктлагъа ашырырга келишгенби.

Бизни башламчылыгыбызга бирселе да къабарты-Малкъарны тышар ючюн Instagram социал сетъеде алгъадан билдирю этгенби. Мында арысында ол келпеге ахшы юлго болур деп бек ишанабыз», - деди аны акцияны къурагъаныла.

Хазиз Хавачев багуш къурамына кере жыйылганын, бу жол саяла да бир улуу маданият тенги жук чыккъанын да белгилегенди. «Экологистика» операторну болушканы уа бютонда таукеллендиргенди.

КъМР-ни Табиғатъ байлыкълары эмда экология министри Шауаланы Илияс тазалык жаны бла магъаланы ишеге къатышханагы ыразылыгын билдиргенди.

КЮЧЛЕУ

Энергетикледе – жангы техника бла энчи кийимле

Къабарты-Малкъарны, Ставрополь крайны, Дагъыстанны, Къарачай-Черкесини, Ингушетяны эмда Шимал Осетияны энергетиклери бу кюнде жангы энчи техника къолу болгандыла. «Россети Шимал Кавказны» КъМР-де бөлүмюнден билдиргенлерине кере, 165 машинаны сатып аларгъа эм азындан 200 миллион сом къоратылганды. Компанияны башчысыны орунбасары, тамата инженер **Мисирланы Борис** айткъанга кере,

генди ол. Дагъыда, тамата инженер айткъанга кере, компания бойыл да быллай жумушлагъа 700 миллион сомдан аспам къоратыр унутпур.

Бизни республикада бөлүмюне шендо 21 машина берилгенди. «Кабалкнерго-НУ» специалисти **Аслан Кудуев** айткъанга кере, бу техниканы анда эртгенде сакълай адиле. Энди аны хайыры бла иш бютон тынгылы барлыгына сөз да жокуду.

Автомашиналаны бары

Эседе титиу

ИГИЛИКНИ АУАНАСЫ УЗУНДУ

Элинг бла жангы бир эди. Ариу жашадынг, гитчени юйрете, таматадан акылы сурай. Биринчи кере сени къачан кертенини билмейле. Эсимде уа турса – субай салыкъ, къаршынны къыз. Устаз болуп келген эдинг бизни юйден узакъ болмагъан школгъа. Сен – төбөн эли, биз – башында, кючлюмде жашагъанбыз.

«Барчы, ол къыз кирмей турады манга, чакъырлай кел», - дер эди чынам. Соръа жете эдинг, дерден болгъанбай, сен окуутхан менден таматаракъ сабийле да манга бла эгчиме сукълана. Балака, ананг, жуукъ эди бизге. Ол сюрюнден къайтхан тансыкъ заманда адамла бек ойлгендиле бир бирни. Ол жаны бла таматаларыбыз юлгюле къаладыла бюгон да. Сен, Лида, ненча керек сагъынганса арда, ала кетип, кеп жылла озгандан сорда да, ыннамы, атам, анамы да ариу сөз бла. Сау бол. Ала да оюнгендиле сени.

ИГИЛИКНИ АУАНАСЫ УЗУНДУ

мени да ише алды. Алай бла, жашым, къызым да ёсөп, школну бошагынычы, аны этегине къысылып тургъанбыз», - дей эди таншым Мариям.

Лиза уа: «Къыйын кезиуом алды. Къырладан ёнжюк ахча олп, башлагъан ишибиз койю, андан да хайыр аламай, ол борчубузу тейлемей тургъаныбызда, анга келеме. Ол манга отууда, иш да берип, къалай онг тапдырганын айтып-айталмаймы. Бразилияда «кемчики», - дейди.

Белгиле жыр къаууму таматасы Амир: «Лидия Адыхановнаны кючлунда, интернетта башлагъанма бу жашланы юйретип. Къаууму да анда къурагъанма. Петербургда Фарцен атлы университетини усталары бла байламлыкъда ишленгенди таматабыз. Къулуурга чыгармачылыкъ проект бла барганды окуу юйно иши.

Не жаны бла да онг тапдырып тургъанды. Ол огъуруу адам болмаса, мени юйорюм Фатар сөз къаллыкъ эди. Ол, бизни къайгыбызны керюп, улуу юйлене эшиктерини къыгъып тохтама, бюгон болумбуз къалай болулугун айтхан кыйынды», - деп эсгереди.

Фрирайд

Бек къарулуланы къауумунда

Алгъаракъда билдиргенди, спортну фрирайд торлюсюнден Австрияда бардырылган Silvaplana FO халкыла аралы турнирге басынчы жаш Еденланы Идрис да къатышканды. Аны 4-чю кезиуоме битеу да 130 рандо бла 70 лыжкы эришгенди.

Биринчи старт озгъан шабат кон болганды. 200 адамдан финалгъа жориле алганды 14-сон жорбегенди, ол санда Еден улун да. Ол кон жерлешибиз экинчи болганды.

Андан сора финалгъа къатыштырылганы тауну башына вертолеп бла чыгаргандыла. Биринчи кере тошгенди быллай узун таухудан учарга. Аман тауламагъанма, алай къатхан къар бла буз болгъан участ-

УЛБАСЛАНЫ Мурат.

ТАПАСХАНЛАНЫ Аминат.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

